

Brüssel, 11.3.2019
COM(2019) 131 final

2019/0073 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel TIR-konventsiooni halduskomitees
seoses TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni
muutmise ettepanekuga**

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni¹ (edaspidi „TIR-konventsioon“) halduskomitees seoses selliste muudatuste kavandatava vastuvõtmisega, mis puudutavad TIR-toiminguid tegevaid TIR-ühinguid ja tolliasutusi.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsioon

14. novembril 1975 vastu võetud TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooniga (edaspidi „TIR-konventsioon“) püütakse hõlbustada kaupade rahvusvahelist vedu lähtetolliasutusest sihttolliasutusse, läbides nii palju riike, kui vaja. TIR-konventsioon jõustus 1978. aastal. Alates 2019. aasta jaanuarist on konventsioonil 76 osalist, nende hulgas 75 riiki ja Euroopa Liit. Euroopa Liit on TIR-konventsiooni osaline alates 20. juunist 1983². Kõik liikmesriigid on TIR-konventsiooni osalised.

2.2. Halduskomitee

Halduskomitee tegutseb TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni raames. Halduskomitee ülesanne on kaaluda ja võtta vastu TIR-konventsiooni muudatusi. Ettepanekud pannakse hääletusele ning igal osalisriigil, kes on halduskomitee istungil esindatud, on üks hää. Liidul on ainupädevus TIR-konventsiooniga reguleeritud tollivaldkonnas. Liidul kui rahvusvahelisel organisatsioonil ei ole siiski hääleõigust. Kõik liikmesriigid on hääleõiguslikud TIR-konventsiooni osalised.

TIR-konventsiooni muudatused võetakse vastu kohalolnud ja hääletanud osaliste kahe kolmandiku häälteenamusega. Otsuse tegemiseks on vajalik vähemalt kolmandiku osalisriikide kohalolek.

2.3. Halduskomitee kavandatav akt

Halduskomitee koosolekud toimuvad 2019. aastal 7. veebruaril ja 17. oktoobril. Ühel koosolekul või erakorralise istungi ajal peaks halduskomitee võtma vastu otsuse TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni muutmise kohta (edaspidi „kavandatav õigusakt“).

Kavandatava õigusakti eesmärk on: i) selgitada, millised asutused võivad lubada ühingutel tegutseda käendajatena; ii) suurendada lähte- ja/või sihttolliasutuste arvu, kes võivad olla seotud TIR-veo tolliprotseduuridega; ning iii) nõuda teabe avaldamist, mis käsitleb TIR-protseduure võimaldavate lähte- ja/või sihttolliasutuste arvu piiramist.

Vastavalt TIR-konventsiooni artiklitele 59 ja 60 muutub kavandatav õigusakt lepinguosaliste jaoks siduvaks. Artiklis 59 käsitletakse TIR-konventsiooni põhiosas tehtavaid muudatusi ja selles on sätestatud järgmine: „Kõik muudatusettepanekud, välja arvatud artiklis 60 ettenähtud ettepanekud, millest on teatatud vastavalt eelmisele lõikele, jõustuvad kõikide konventsiooniosaliste suhtes kolm kuud pärast muudatusettepanekust teatamisele järgnenud 12-kuulise tähtaja lõppu, kui selle aja jooksul ei ole ükski konventsiooniosaline riik edastanud

¹ TIR tähistab „Transports Internationaux Routiers“ ehk rahvusvaheline maanteetransport.

² Nõukogu 25. juuli 1978. aasta määrus (EMÜ) nr 2112/78, millega kiidetakse heaks 14. novembri 1975. aasta Genfi tollikonventsioon TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo kohta (TIR-konventsioon) (EÜT L 252/1).

ÜRO peasekretärile muudatusettepaneku suhtes vastuväiteid. Kui muudatusettepaneku suhtes on edastatud vastuväide vastavalt lõikele 3, siis ei loeta muudatusettepanekut vastuvõetuks ja sellel ei ole õiguslikku jõudu.“

Artiklis 60 käsitletakse TIR-konventsiooni lisades tehtavaid muudatusi ja selles on sätestatud järgmine: „Mis tahes vastavalt artikli 59 lõigetele 1 ja 2 läbivaadatud lisade 1–10 muudatusettepanek jõustub kuupäeval, mille määrab halduskomitee selle vastuvõtmise kuupäeval, kui kõnealuse halduskomitee poolt samal päeval määratud varasemaks kuupäevaks ei ole üks viiendik või viis konventsiooniosalist riiki, sõltuvalt sellest, kumb arv on väiksem, esitanud ÜRO peasekretärile muudatusettepaneku suhtes oma vastuväidet. Halduskomitee määrab käesolevas lõikes osutatud kuupäevad kohal olnud ja hääletanud liikmete kahe kolmandiku häälteenamusega.“

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Liit jagab TIR-konventsiooni ja selle selgitavate märkuste kavandatavate muudatuste eesmärgi. Eelkõige toetab liit selgitusi selle kohta, millised asutused on pädevad garantiühingute volitamiseks; selliste tolliasutuste arvu suurendamist, kes võivad olla seotud TIR-veo tolliprotseduuridega; ning iii) nõuet teabe avaldamiseks, mis käsitleb TIR-protseduure võimaldavate lähte- ja/või sihttolliasutuste arvu piiramist.

Täpsemalt öeldes põhineb TIR-konventsiooni artikli 6 lõike 1 muudatus, millega asendatakse väljend „Iga konventsiooniosaline“ sõnadega „Konventsiooniosalise tolliasutus või muu pädev asutus“, Venemaa Föderatsiooni taotlusel, et võttes arvesse erinevate lepinguosaliste erinevaid haldusnorme, ei pruugi garantiühingule volituste andmiseks pädev asutus alati olla tolliasutus. Kavandatud sõnastus on kompromisslahendus, kuna mitmed konventsiooniosalised, sealhulgas Euroopa Liit, väljendasid riiklike või rahvusvaheliste õigusaktide nõudeid silmas pidades muret esialgse ettepaneku üle kustutada mõiste „tolliasutused“ täielikult. Muudatusettepanekuga laiendatakse selle sätte kohaldamisala, et tagada vajalik paindlikkus.

Oluline muudatus on ettepanek muuta TIR-konventsiooni artikli 18 kolmandat rida, et asendada sõna „neli“ sõnaga „kaheksa“ ja lisada uus lõik „Toll võib piirata oma territooriumil lähte- (või siht-) tolliasutuste maksimaalset arvu, et see oleks väiksem kui seitse, kuid mitte väiksem kui kolm“. Kahekordistades tolliasutuste arvu, mis võivad olla seotud TIR-protseduuriga, tugevdaks kavandatav muudatus TIR-süsteemi konkurentsivõimet ja soodustaks märkimisväärselt transporditööstust. Samal ajal antakse Venemaa Föderatsiooni ettepanekul konventsiooniosalistele võimalus piirata oma territooriumil tegutsevate asjaomaste tolliasutuste arvu, et vältida võimalikku ohtu riigieelarvele. Kõnealust muudatusettepanekut tuleks käsitleda koos artikli 18 kavandatava uue selgitava märkusega.

TIR-konventsiooni artikli 18 uue selgitava märkuse ettepaneku töötas välja TIR-juhatuse, kellele on selleks volitused andnud halduskomitee. Selgitava märkuse eesmärk on täiendada artikli 18 kavandatavat muudatust, mis võimaldab konventsiooniosalistel omada väiksemat arvu lähte- ja/või sihttolliasutusi oma territooriumil. Uue kavandatava selgitava märkuse kohaselt peab toll juhul, kui piiratakse oma territooriumil asuvate lähte- (või siht-) tolliasutuste maksimaalset arvu, tegema teabe avalikult kättesaadavaks ning edastama selle ka TIR-juhatusele. Kõnealune mehhanism aitaks vältida õiguslikke ja logistilisi raskusi transporditööstuses selliste piirangute korral.

Ettepanek muuta selgitavat märkust TIR-konventsiooni artikli 6 lõike 2 kohta, et asendada sõnad „võib riigi toll tunnustada“ sõnadega „võib konventsiooniosalise toll tunnustada“, on teksti sidususe suurendamiseks ning on tehnilist laadi.

TIR-konventsiooni 9. lisa I osa punkti 1 muutmise ettepanekuga, millega asendatakse sõna „konventsiooniosalistelt“ sõnadega „konventsiooniosalise tolliasutuselt või muult pädevalt asutuselt“, soovitakse laiendada sätte kohaldamisala, et pakkuda suuremat paindlikkust, võttes arvesse eri lepinguosaliste erinevaid haldusnorme. Sarnaselt eespool kirjeldatud artikli 6 lõike 1 muudatusettepanekuga, põhineb kavandatav muudatusettepanek Venemaa Föderatsiooni ettepanekul. Ettepanekuga laiendatakse sätte kohaldamisala, et tagada vajalik paindlikkus.

Konsultatsioonid kavandatavate muudatuste üle toimusid liikmesriikidega TIRi tolliekspertide grupis (Genfi kooskõlastamine). ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) veondusalaste tolliküsimuste töörühma istungjärgude ajal toimusid täiendavad konsultatsioonid.

Sisemine kooskõlastamine ja TIRi tolliekspertide rühma raames liikmesriikidega peetud ühised arutelud näitasid selgelt, et kavandatavatele muudatusettepanekutele vastuseisu ei ole.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud: „Nõukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“³.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Halduskomitee on organ, mis on loodud TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooniga.

Akt, mille halduskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav õigusakt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv vastavalt TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni artiklitele 59 ja 60.

Kavandatava õigusaktiga ei täiendata ega muudeta TIR-konventsiooni institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatava otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

³ Euroopa Kohtu otsus, 7.10.2014, Saksamaa vs. komisjon, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava õigusakti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Kavandatava otsuse materiaalõiguslik alus on seega ELi toimimise lepingu artikkel 207.

4.3. Järeldus

Ettepanekus esitatud otsuse õiguslik alus peaks seega olema ELi toimimise lepingu artikkel 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA ÕIGUSAKTI AVALDAMINE

Kuna halduskomitee õigusaktiga muudetakse TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni ja selle lisasid, on asjakohane see pärast vastuvõtmist avaldada *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel TIR-konventsiooni halduskomitees seoses TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni muutmise ettepanekuga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsioon (TIR-konventsioon) sõlmiti 14. novembril 1975. aastal ja kiideti Euroopa Majandusühenduse nimel heaks nõukogu määrusega (EMÜ) nr 2112/78⁴ ning see jõustus ühenduses 20. juunil 1983⁵.
- (2) TIR-konventsiooni artiklite 59 ja 60 kohaselt võib halduskomitee teha muudatusi kohalolnud ja hääletanud konventsiooniosaliste kahekolmandikulise häälteenamusega.
- (3) Halduskomitee kavatses 2019. aasta juunis toimuval erakorralisel istungil vastu võtta mitu TIR-konventsiooni ja selle lisade muudatust.
- (4) On asjakohane kehtestada halduskomitees liidu nimel võetav seisukoht, sest muudatused on liidu jaoks siduvad.
- (5) Selleks et võtta arvesse eri lepinguosaliste erinevaid haldusnorme, on vaja laiendada TIR-konventsiooni artiklis 6, vastavas selgitavas märkuses ja 9. lisas sätestatud osalejate ringi, et muud ametiasutused kui tolliasutused saaksid volitada ühingut tegutsema TIR-protseduuri kasutavate isikute käendajana.
- (6) Selleks et hõlbustada TIR-konventsiooni kohaldamist logistikaahela kaudu ja parandada TIR-konventsiooniga hõlmatud rahvusvahelise transpordi konkurentsivõimet, on vaja muuta artiklit 18, et suurendada TIR-protseduuriga seotud tolliasutuste arvu. Samal ajal on konventsiooniosalise tolli jaoks ette nähtud võimalus piirata nende tolliasutuste arvu, kes võivad olla seotud TIR-protseduuriga tema territooriumil, tingimusel et ta teavitab sellistest piirangutest avalikkust ja TIR-juhatust,

⁴ Nõukogu 25. juuli 1978. aasta määrus (EMÜ) nr 2112/78, millega kiidetakse heaks 14. novembri 1975. aasta Genfi tollikonventsioon TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo kohta (TIR-konventsioon) (EÜT L 252, 14.9.1978, lk 1).

⁵ EÜT L 31, 2.2.1983, lk 13.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel halduskomitee 69. või 70. istungjärgul võetav seisukoht põhineb käesolevale otsusele lisatud muudatusettepanekutel.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*